

Kiliseler

EYÜPSULTAN KİLİSELERİ

Asduadzadin Ermeni Kilisesi

İslambey Mektebi Sokağı üzerinde ve Kanun Sokağı karşısındadır. Yüksek bir set üzerinde olup granit taşından yüksek duvarları vardır. Kitabesi yoktur. Civarında ermeni aileleri oturmaktadır. Bu Sokak üzerinde bu cemaatin yaptırmış olduğu kitablesiz bir çeşme vardır. Kabartma sütunlu, mihrapçıklı ve mermer ayantası ile dikkati çekmektedir. Semt, bu çeşmeden dolayı "Çeşmeli Odalar Mahallesi" adı ile anılırdı.

F.G. İnciyan kilise hakkında şunları yazmıştır: "Çeşmeli Odalar Mahallesi'nde bulunan bu küçük kilise bir sene evvel kısmen yıkıldı ise de, kalan kısmında âyin yapılmıştır."

Kilise, 1812 de ahşap olarak yapılmış, 1841 de tamir edilmiş ve 1855 de ise şimdiki şekil ile taştan yeniden yapılmıştır. Çeşmeli Odalar Mahallesi daha sonraları Aşağı Mahalle adını almıştır.

Kaynak: (Gezi Notu) (İnciyan, 18. Asırda İst. S: 76-150)

Surf Eĝia Ermeni Kilisesi

Eyüp Nişancası civarında, Karayel Sokağı üzerinde ve Kahya Çıkmazı karşısında ve bütün Ermeni kiliselerinde olduğu gibi çok yüksek duvarlar arkasındadır. Avlusundaki bir binanın kapısı üzerinde, 1832 tarihinde yapıldığını belirten ermenice bir kitabe vardır. F.C. İnciyan 18. Asırda İst. adlı eserinde: "Eskiden, buranın Serviler Mahallesi denilen yerinde Surf Eĝia adlı bir ermeni kilisesi vardı, fakat 1182 (1766) senesinin 16 mayıs günü kaldırıldı, bugün aynı yerde mevcut Surf Eĝia Kilisesi 1800 senesinde alınan fermanla tekrar yapılmıştır. Bu kilise 1832 de tamamen yeniden yapılmıştır. Serviler Mahallesi daha sonra Yukarı Mahalle adını almıştır, "diyor.

Kilise civarında Bürümceklî Ayazma adı ile anılan bir ayaz-

ma vardı. Kilisenin papazı bu ayazmanın, kilisenin karşısındaki bir kubbeli mahalde bulunduğunu belirtmiştir. Semtin yaşlıları ise, ayazmanın, Baba Haydar Camii arkasındaki sırtlarda, meşhur Hüsrev Paşa Konağı'nın yanında, Zahiracı Sokağının dirsek yaptığı yerde ve bir ahşap evin bahçe istinat duvarının içinde bulunduğunu söylüyorlar. Hemen arkasında ise kilise vardır.

Bürümcek, kurulmuş ham ipekten dokunan bir çeşit çamaşır kumaşdır. Eskiden, ayazma civarında bu kumaşı dokuyan tezgahların bulunduğu anlaşılıyor.

H.z. i Yahya adına yapılan bu kilisenin etrafında yakın tarihe kadar bir ermeni mahallesi vardı.

Baba Hayda Camii imamı Sadık Hoca'nın verdiği bigiye göre eskiden itfaiye Bürümceklî Ayazmadan su alırmış. Ayazmanın arkasında Bahçe Çıkmazı bulunmaktadır.

Kaynak: (Gezi Notu) (İnciyan, Aynı eser S: 76-150) (Hadika 1/285)

■ Eyüp Meryem ana Ermeni Kilisesi

■ *Ermeni Sübyan Mektebi'nin dağılışı*